

PHÁT TRIỂN KINH TẾ CỬA KHẨU - ĐỘNG LỰC BỨT PHÁ CỦA TỈNH CAO BẰNG TRONG GIAI ĐOẠN MỚI

✍️ Hứa Thị Thoa

Trường Chính trị Hoàng Đình Giông, tỉnh Cao Bằng

● **TÓM TẮT:** Bài viết phân tích vai trò và tiềm năng phát triển kinh tế cửa khẩu như một động lực bứt phá của tỉnh Cao Bằng trong giai đoạn mới. Với lợi thế đường biên giới dài hơn 333 km tiếp giáp Trung Quốc cùng hệ thống cửa khẩu quốc tế và song phương như Cửa khẩu quốc tế Tà Lùng và Cửa khẩu quốc tế Trà Lĩnh, tỉnh đã đẩy mạnh đầu tư hạ tầng, cải cách thủ tục hành chính, thu hút doanh nghiệp và thúc đẩy hoạt động xuất nhập khẩu. Giai đoạn 2021-2025, kinh tế cửa khẩu tăng trưởng mạnh mẽ, đóng góp gần một nửa tổng thu ngân sách địa phương và trở thành trụ cột phát triển kinh tế - xã hội. Bài viết đồng thời chỉ ra những hạn chế, thách thức như sự phụ thuộc thị trường, rủi ro chính sách, hạn chế về logistics và nguồn nhân lực. Trên cơ sở đó, tác giả đề xuất định hướng xây dựng mô hình cửa khẩu số, cửa khẩu thông minh, phát triển hệ sinh thái logistics hiện đại, góp phần nâng cao vị thế kết nối thương mại Việt Nam – Trung Quốc – ASEAN của tỉnh trong thời gian tới.

● **Từ khóa:** Kinh tế cửa khẩu; phát triển bền vững; logistics thông minh; xuất nhập khẩu; Cao Bằng.

● **ABSTRACT:** The article analyzes the role and potential of developing the border-gate economy as a breakthrough driver for Cao Bang Province in the new period. With the advantage of a border line stretching over 333 km adjacent to China, together with a system of international and bilateral border gates such as Ta Lung International Border Gate and Trà Lĩnh International Border Gate, the province has promoted infrastructure investment, administrative reform, business attraction, and import-export activities. During the 2021-2025 period, the border-gate economy recorded strong growth, contributing nearly half of the province's total budget revenue and becoming a pillar of socio-economic development. The article also points out limitations and challenges, including market dependence, policy risks, limitations in logistics capacity, and shortages of high-quality human resources. On that basis, the author proposes orientations for building digital and smart border gates and developing a modern logistics ecosystem, thereby enhancing the province's position as a trade connectivity hub linking Vietnam, China, and ASEAN in the coming years.

● **Keywords:** Border-gate economy; sustainable development; smart logistics; import-export; Cao Bang.

Ngày nhận bài: 02/2/2026

Ngày bình duyệt: 31/3/2026

Ngày duyệt đăng: 07/4/2026

Là tỉnh miền núi biên giới phía Bắc của Tổ quốc, trước bối cảnh mới cùng với những lợi thế và tiềm năng sẵn có, tỉnh Cao Bằng đang đứng trước một vận hội để chuyển mình mạnh mẽ, trong đó phát triển kinh tế cửa khẩu là một trong những động lực bứt phá của tỉnh. Từ tư duy biên mậu truyền thống phải kiến tạo thành một hệ sinh thái kinh tế cửa khẩu hiện đại, lấy logistics thông minh làm trục chính. Đây không chỉ là một lựa chọn, mà là mệnh lệnh và khát vọng phát triển để Cao Bằng thực sự bứt phá.

Trong những năm qua, hoạt động của khu kinh tế cửa khẩu đã đóng một vai trò hết sức quan trọng trong quá trình phát triển nền kinh tế của cả nước nói chung và các tỉnh nói riêng. Đối với tỉnh Cao Bằng, địa phương có đường biên giới dài hơn 333 km cùng nhiều cặp cửa khẩu, lối mở tiếp giáp Trung Quốc thuận tiện cho giao thương hàng hóa. Thời gian qua, tỉnh đã tập trung quy hoạch, đầu tư phát triển hạ tầng, kinh tế - xã hội, thu hút các nhà đầu tư tiềm năng, phấn đấu đưa kinh tế cửa khẩu trở thành trụ cột kinh tế, góp phần phát triển kinh tế-xã hội địa phương.

Tính đến hết năm 2025, khu kinh tế cửa khẩu có 52 dự án đầu tư trong nước và nước ngoài với tổng số 42 doanh nghiệp thực hiện dự án. Trong đó, có 47 dự án vốn đầu tư trong nước với tổng số vốn đăng ký 4.218 tỷ đồng; 5 dự án vốn đầu tư nước ngoài với tổng số vốn đăng ký gần 17 triệu USD. Hiện, đã có 42 dự án đã đi vào hoạt động¹.

Đến nay, các cặp cửa khẩu giữa Việt Nam và Trung Quốc trên địa bàn tỉnh Cao Bằng đang hoạt động tích cực và vận hành có hiệu quả. Trong đó, các cặp cửa khẩu quốc tế Tà Lùng (Việt Nam) - Thủy Khẩu (Trung Quốc), Trà Lĩnh (Việt Nam) - Long Bang (Trung Quốc); các cặp cửa khẩu song phương Lý Vạn (Việt Nam) - Thạch Long (Trung Quốc), ... Các cửa khẩu này

đóng vai trò then chốt trong giao thương, xuất nhập khẩu hàng hóa (đặc biệt là nông sản), có tiềm năng hình thành cụm logistics - chế biến. Có trục cao tốc kết nối vùng giúp rút ngắn thời gian đến Hà Nội, Hải Phòng, các cảng biển mở ra hành lang logistics, có dự địa để bố trí kho ngoại quan, khu phi thuế quan, khu chức năng, bãi chung chuyển container. Đồng thời, có tiềm năng về du lịch biên mậu, thương mại dịch vụ, lưu trú ngắn ngày và hoạt động dân cư biên giới giữa tỉnh Cao Bằng và Khu tự trị dân tộc Choang Quảng Tây, Trung Quốc.

Với sự chỉ đạo quyết liệt của tỉnh, hạ tầng ngày càng hoàn thiện và đồng bộ; đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính; tuyên truyền, quảng bá, xúc tiến đầu tư, mở rộng quan hệ đối ngoại với phía Trung Quốc trên các lĩnh vực thương mại, đầu tư, du lịch, vận tải, xuất nhập khẩu; thu hút các doanh nghiệp đầu tư, mở rộng hoạt động sản xuất, kinh doanh tại cửa khẩu... Giai đoạn 2021-2025, hoạt động kinh tế cửa khẩu bứt phá, trở thành trụ cột tăng trưởng chủ lực của tỉnh. Tổng thu ngân sách từ khu vực này đạt 6.866 tỷ đồng, chiếm khoảng 46% thu ngân sách nhà nước trên địa bàn, với tốc độ tăng bình quân 128%/năm cao nhất từ trước đến nay. Tổng kim ngạch xuất nhập khẩu vượt 4.460 triệu USD, tăng bình quân 17%/năm, vượt 7 điểm % so với kế hoạch và tăng mạnh so với giai đoạn 2016 - 2020². Nhất là, tại hai cửa khẩu quốc tế Trà Lĩnh và Tà Lùng, các hoạt động thương mại diễn ra sôi động, đóng góp đáng kể vào ngân sách địa phương. Việc đẩy mạnh công tác cải cách hành chính, hiện đại hóa hải quan, tạo thuận lợi, thu hút doanh nghiệp đến hoạt động thương mại. Riêng năm 2025 có 217 doanh nghiệp tham gia xuất, nhập khẩu hàng hóa qua Cửa khẩu quốc tế Trà Lĩnh, tổng kim ngạch xuất, nhập khẩu đạt hơn 467 triệu USD. Đồng thời, các lực lượng chức năng tại các cửa khẩu phối hợp, đẩy mạnh đấu tranh phòng chống, ngăn chặn hoạt động buôn lậu, gian lận thương

mai, vận chuyển hàng hóa trái phép qua biên giới, qua đó, hạn chế tối đa tình trạng cư dân biên giới lợi dụng đường mòn, lối tắt vận chuyển lậu hàng hóa...

Với những kết quả trên, góp phần tạo việc làm ổn định và tăng thu nhập cho cư dân biên giới trong các lĩnh vực logistics, kho bãi, vận tải, dịch vụ biên mậu và thúc đẩy đô thị hóa biên giới, thị trường hàng hóa ngày càng mở rộng, phòng chống buôn lậu, ma túy, gian lận thương mại và đảm bảo quốc phòng an ninh an ninh quốc gia. Tuy nhiên, phát triển kinh tế cửa khẩu tại tỉnh vẫn còn những rủi ro và thách thức như: phụ thuộc về thị trường phía bên kia biên giới; rủi ro tắc nghẽn, thay đổi chính sách; năng lực kho bãi - logistics còn hạn chế; thiếu nguồn nhân lực chất lượng cao,... Với những đóng góp ấn tượng của kinh tế cửa khẩu đối với sự phát triển kinh tế xã hội của tỉnh thời gian qua, cùng với những tiềm năng, lợi thế, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Cao Bằng lần thứ XX, nhiệm kỳ 2025 - 2030 đã xác định 1 trong 3 trình trọng tâm đó là Phát triển kinh tế cửa khẩu, xây dựng mô hình cửa khẩu số, cửa khẩu thông minh

nhằm nâng tầm Cao Bằng thành trung tâm giao thương kết nối Việt Nam - Trung Quốc - ASEAN. Song song với đó là chăm lo phát triển văn hóa, xã hội; bảo đảm an sinh cho mọi người dân, nhất là người có công, hộ nghèo, đồng bào vùng sâu, vùng xa... tiến tới mục tiêu đạt tốc độ tăng trưởng kinh tế hai con số trong năm 2026.

Thời gian tới, tỉnh tiếp tục quan tâm bố trí đủ nguồn lực đầu tư hoàn thiện, đồng bộ hạ tầng, trong đó, tập trung đẩy mạnh dự án trọng điểm cao tốc Đồng Đăng - Trà Lĩnh; khu trung chuyển hàng hóa nông, lâm sản tại Cửa khẩu quốc tế Trà Lĩnh; hoàn thiện hạ tầng và trung tâm logistics, bến bãi thông minh; tập trung đầu tư vào khu vực các cửa khẩu, lối mở phục vụ nhu cầu hoạt động kinh tế biên mậu và hình thành hệ thống các tiểu đô thị vùng biên vừa phục vụ phát triển kinh tế, vừa đảm bảo quốc phòng - an ninh, khu vực biên giới. Để khu kinh tế cửa khẩu tỉnh Cao Bằng sẽ là một khu vực phát triển bền vững, trở thành một trong trụ cột đột phá về kinh tế và có sức lan tỏa phát triển trong tỉnh Cao Bằng và các tỉnh trung du miền núi phía Bắc./.

1. <https://nhandan.vn/cao-bang-phat-trien-kinh-te-cua-khau-post937459.html>

2. <https://baocaobang.vn/giai-doan-2021-2025-kinh-te-cua-khau-dong-gop-46-tong-thu-ngan-sach-tinh-3180191.html#:~:text=tinh%2D3180191.html>